

DE BAAN AAN DE ZEEWEG TOT AAN DE OORLOG

In de beginjaren van de Vereniging Kennemer IJsbaan waren de winters zacht. De laatste Elfstedentocht dateerde van 1933 en men zou pas in januari 1940 een volgende rijden. Toen was het dan ook raak: 1940, 1941 en 1942 forse winters die de Kennemer IJsbaan haar nut deden bewijzen.

Maar de oorlog gooide roet in het eten. Het gebied rond de Zeeweg, waar de ijsbaan ligt, werd "Sperrgebiet", het lijdzaam wachten begon.

Het zat de heer G. Ronk dwars dat er geen gebruik gemaakt kon worden van de ijsbaan. Hij werkte mee aan een plan om het een en ander te redden uit handen van de bezetter. Zo wisten ze de houten lichtmasten weg te halen en in het duin te verstoppert. Het was een voordeel dat de boswachter J. Jacobs hen daarbij hielp.

Elke winter weer zette men de baan onder water. Dat ging met een pompinstallatie die men aan de zuidoost kant van de baan opstelde. Aannemer Borst speelde elke winter een rol bij het onder water zetten van de baan. Dit gebeurde door middel van een pompinstallatie die men aan de zuid-oost kant van de baan opstelde. Het geld voor de pomp werd via coupures bijeen gebracht. Deze werden onder de bevolking (4.500 zielen) uitgezet.

We moeten ons wel bedenken dat de grondwaterstand van toen hoger was dan die van tegenwoordig. Je kon ook in de duinen zelf schaatsen, daar vele valleien onder water stonden. De baan stond snel vol met water en door de afwatering naar het Koningskanaal dicht te stoppen, ging dat nog sneller en kwam het water hoger. Dit was nodig daar de baan scheef was afgegraven. Het nadeel was een diepe en een ondiepe kant die niet gelijkmatig dichtvroren.

Bij een ijsbaan hoort ook een kantine. Die werd natuurlijk in eigen beheer gebouwd. Vooral de heren Orijs en Buisman zullen er heel wat uurtjes ingestopt hebben. In het voorjaar werd de kantine afgebroken en opgeslagen. Ook de verlichting moest worden bijgehouden en gecontroleerd.

De heer V.d. Sluijs, dokter, werkte samen met de heer Orijs, de ziekenfondsmedicus. Er bleef wel eens een uurtje over om het ijs te keuren. Toen ze er op een keer heen gingen, was de eerste opmerking van de dokter: "Zeg ze hebben er al op gereden!". De heer Orijs knikte maar wat en vertelde naderhand dat hij een paar rondjes had gereden om te kijken of het ijs hield. "Ik moest het ijs toch keuren".

Alles ging via het PWN. Zodra de baan open was ging de huur in. Maar ook moest elke activiteit gemeld worden: kantine opbouwen, fietsenstalling, pomp slaan, water lozen op het Koningskanaal e.d.

Maaien van het gras.

Elk jaar moest dat gebeuren, zelfs als er na een natte zomer nog water op de baan stond. Ook daar had de heer C. Orijs zijn deel in. "Ik stond met lieslaarsen in de baan en probeerde zo het gras eraf te halen. Nu waren die laarsen niet al te best, ze lekten. Het was op een late herfst dag en de eerste nachtvorst had het water doen stollen. Mooi dat ik de volgende dag met een longontsteking in bed lag!"

Meestal liep men naar de ijsbaan, de Duinweg af en dwars over het huidige Duin en Bosch terrein. Zo kwam je achter de ijsbaan uit. Degenen die op de fiets kwamen, konden deze voor vijf cent stallen.

Bij de foto:

C.J. Jacobs,

Kinderen:

Rietje Berlee,

Jan Ronk.

Januari 1940.

Kortebaantwedstrijden;
Daar waren altijd wel
hardrijders voor te
krijgen.

Bekende namen uit die
tijd: Molenkamp, Orij,
Kortenoever, Heyne,
Lute.

Foto boven:
E. Heyne,
koppelwedstrijden
1940, koppel met
van den Berg.
Foto rechts:
D.G. Ronk,
J. Jacobs. 1940

Merkwaardig is dat in die dagen, vlak bij de pomp, waar het steeds drassig bleef, honderden zaailingen opkwamen. De landgoedbeheerders vonden dat best leuk en hebben heel wat zaailingen kunnen overzetten.

De leden deden zoveel mogelijk zelf, o.a. na een ijsdag de baan vegen en weer in orde brengen. Een neef van mevrouw v.d. Sluijs wist het e.e.a. van elektriciteit af en ontwierp het "electra-plan". Er was zelfs muziek. Elke ijsdag werd dan ook stevast besloten met het Wilhelmus.

De kontributie bedroeg slechts f 1,-- per persoon, bewust laag gehouden om zoveel mogelijk leden te trekken. Het spreekt voor zich dat het geld hard nodig was.

Van de winters tussen 1940 en 1942 zijn nog enkele gecostumeerde foto's van Bakkummers bewaard gebleven.

Bij gecostumeerd rijden hoorde ook muziek. Daarom huurde men wel het draaiorgel van de heer De Braak (Brakie) uit Egmond.

Uit herinneringen van mevrouw Tamis-Stuifbergen tekenen wij op dat de winter van 1940 koud en streng was. Zij wist ook te vertellen dat er op sokken geschaatst werd, daar schoenen erg duur waren en op klompen rijden gewoon niet kon. Zijzelf mocht later hoge herenschoenen kopen, waarop je goed kon rijden, vanwege de steun aan je enkels.

De baan was open van 13.00 tot 17.00 uur en 's avonds van 19.00 uur tot 22.00 uur.

Bij de foto: In het midden de dochter van W. Jacobs, 3e van rechts, Diewertje van de Sluijs.

Foto links:
Dhr. Chr. v.d. Sluijs.

Foto onder:
Onbekend, Wel is de
kantine redelijk
zichtbaar.

Groep verklede Bakkummers

De familie Hollenberg verzorgde in het begin de ijsbaan aan de Zeeweg. Vader Freek stuurde zijn zonen gewoon naar de baan om deze schoon te vegen. Drie man vegen verdienden f 15,--. Uiteindelijk werden de vegers betaald van wat de fietsenstalling opleverde. Soms, als Jan Broerse een baantje reed, viel er wel eens een dubbeltje af. Je werd er echter niet rijk van. Eens toen Klaas Hollenberg aan het vegen was, kwam een patiënt van Duin en Bosch naar hem toe en vroeg: "Vind je dat vegen leuk?".

Hij schudde zijn hoofd, "En je houdt wel van schaatsen?", vroeg de patiënt. Nu knikte Klaas enthousiast. "Nou, ik zou wel gek wezen om de hele dag voor nop te vegen." En dat was raak, want Klaas kreeg er niets voor; zoiets deed je omdat je vader dat had gezegd.

Ook een koude vriesochtend ligt nog altijd vers in zijn geheugen. Het was 4 uur in de morgen, een flinke laag sneeuw bedekte de grond en het ijs. In het donker gingen de broers Hollenberg naar de baan. Het was "stervenskoud". Rond 5 uur ging één van de vegers naar café Willem Borst.

"Willem we zijn aan het vegen en we barsten van de kou, heb je niet een liter kruidenbitter voor ons". Dat likeurtje kostte f 2,--. Ze dronken samen, en tegen 9 uur hadden ze het zo warm dat ze in hun overhemd stonden te vegen. Het bestuur dat naar de baan kwam kijken, begreep er niets van. "Maar", vervolgde Klaas, "nog jaren hadden we last van bevroren oren".

*Op de slee Jan de Winter (Jan van Lammert).
Staand: Freek en Klaas Hollenberg, De Haan (verkleedde
zich als beer bij gecostumeerd rijden).
De voorsten zijn Arie en Klaas Hollenberg.*